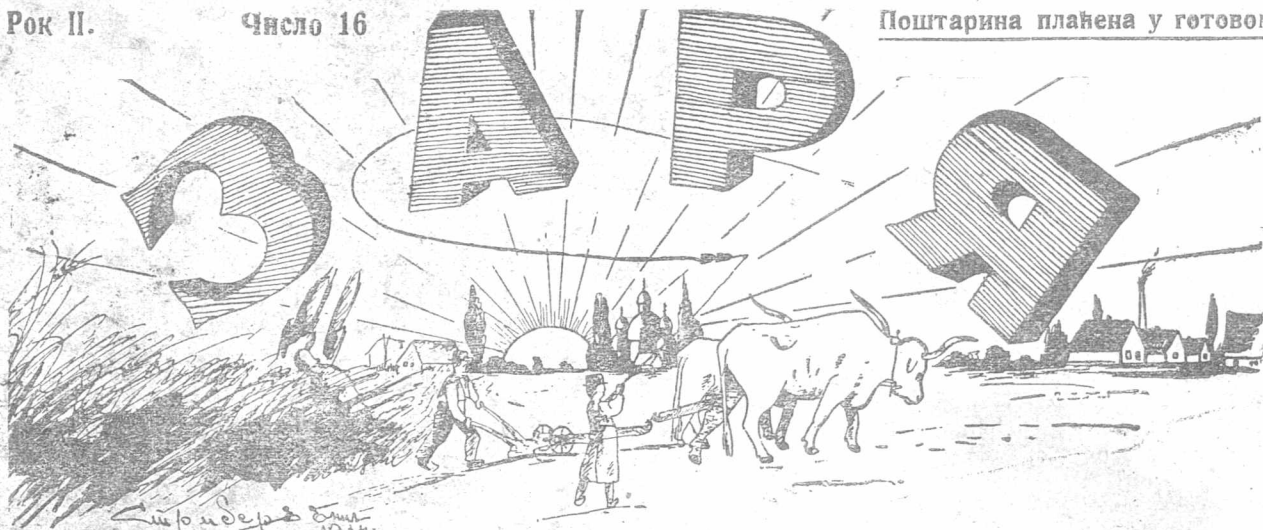

ОРГАН КУЛЬТУРНО-ПРОСВИТНОГО СОЮЗА ЮГОСЛАВЯНСКИХ РУСИНОВ

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА
Нови Сад, Футошки пут број 199Нови Сад 9 јуна 1935.
Виходзи раз на тидзень.Предплата: на рок 50 Динари, на пол
рока 25 Динари, за загранице 2 Долар
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 1 ДИНАРСПОР
ЮГОСЛАВЈАНСКО-МАДЈАРСКИ
ОКОНЧЕНИ

10 децембра 1934 року Друштво Народох принесло резолуцију котру и мадјарски делегати пријали за собоу у котрей утврђене же атентат на нашого Блаженоупокоеного Краља-Мученика Александра I Ујединителя приготовели у Мадјарскеј с помоцу мадјарских власцох. Мадјарска пристада да спроведе истрагу и шицких виноватих чиновничох пред суд стави и каждому з них додзелі заслужену покуту. Мадјарска спровела уместо истраги анкету и по своім старим рецепту мадјарска делегација у Женеви на чоле зос минитром Каньом да тоту резолуцију оলেখко одбие и не выполіи условія за задоволене югославјанского народа. Але тото нечесне намереніе погубене зос нашим одлучним, умереним и розумним триманьом, ягод триманьом своім Друштва Народох и його известителя г. Идна, англицкого министра, котри поново наглашели одвичательност мадјарскеј влади за атентат, ягод и утврђзени факти, же мадјарски державни чиновники замишани до нечесней терористичкеј роботи. Мадјарска не могла зняц зос себе пецац одвичательности, але є примушена од teraz водзиц рахунку же би ше таки организовања на ей території не поновели.

Югославјански народ у чешких часох нешкайших похопел свою длужност, пријал

борби против кризи. Зато гледа, да його сушеди приступя цихо до роботи хтора повекша довірїе медзи народами и викорені каждую мержню, зос котру буду загарантовани добри сушедски одношенія и поштоване границох. Югославјански народ преко мудрей и миролюбивей политики своей влади указал же є за политику мира и консолидації у швецѣ цо не значи, же не будзе бодрим оком мерковац цо ше коло нього дзее а же устреба примуша поштовац каждого граници своей милей отчизни Югославіи. У Женевѣ достала Югославія потполну сатисфакцију и признане цалого швета за свойо мудре и миролюбиве тримане кед најчесше була погоджена, кед ше неприятели баш обратно надіяли и сцели уцагнуц цали швет до поколю яки бул подчас шветовой войны а после того би пришла еще векша беда яку подношїме як пошлїдки страшной шветовой войны. Тих страхотох спасла цали швет хладнокревносц наших владающих при водзеню спора. Зос свою зрелу чварсту политику доказали, же ше да спор ришиц и без прелїванія крѣви у нашу корисц. Победа тим красша бо нас хвалі цали швет, с тим нам поросло и довірїе а поступено праве так як нас учи и наша христїянска вира. Чарни хмари розгнати и можеме teraz мирно и спокойно робїц на ушорїюваню свойого культурного и газдовского напредованя. Можеме буц мирни бо нашо прїятеле ше ошведочели у наших намиренїох а неприятели ше упознали зос

Націонална свідомосц

При остатніх виберанках ше указало, же хто націонално свідоми. Ми заряше вше наглашовали, же свідоми Русин ма зос братом Сербом и Словаком с котрим верно жіє и тримац. Зос славянску и братску любовію ше вельо вещей посцигне як незлогу. Прекосци и баш против робиц не шумна робота а ест их на жалост и таких. То були тоти Русини заблукали овци без славянського чувства, котри дали свойо гласи на опозицію, на Мачека. Не можу они похопиц, же *то не драга, котра водзи Русиных добру*. И гевти котри не сцели гласац и тоти гришели против своей рускосци, против славянства, бо не помагали владу у виберанках. Кед им дацо треба теди крича, же им то и то криво а забуваю на свойо длужносци теди, кед ше од ніх то жада.

Вемиме кулски срез як он стал у тим попатрунку. Слава Богу, победзела листа п. Ёфтича, тому ше радуєме. Могла тота победа еше красша буц. Мали Русини як еден виступиц и шицки гласац за листу п. Евтича так, да ше не нашол ані еден, хтори гласал против або воопще не гласал. Гуториме вше же Русини маю исц плечо уз плечо зос братами Сербамі, але цо ше става, нєт еше тей славянскей свідомосци у народу. П. Ёфтич мал двох кандидатох у кулским срезу. Бул Шваб и бул еден Србин. Кед ше зложу Срби и Русини у тим срезу будзе тот посланик кого они сцу, бо би надвладали. У Коцурцох зме ше уж подруги раз спрєведли: перши раз кед виберали општинского председника, гоч швабски гласи ест лем 300 а руски 800 избрани Шваб а не Русин. Питам я вас дзе ту народна свідомосц кед ше векшина покори меншини? За посланика исто себе Шваба вибрали, бо на Србина зос листи п. Ёфтича гласало лем 227. Вельо их не гласало, а еше цо горше ест их и Мачековцох. Керестур можемо похваліц, он ше указал лепше од Коцура. Ані зме не могли подумац, же там тельо свідомих Русиных ест, котри похопели, же на Славяна треба гласац. Бо Шваб патри швапски интереси, йому славянство не лежи на шерцу та слабо будзе Славянох помагач, то могол кажди Русин знац. Зато поздравяме братохла Керестура и надїяме ше, же свю свідомосц очуваю вше и же ше постараю да и гевтих, котри су на кривей драги поуча и поведу их тамаль дзе им место. Да шицки Русини гласали на пана Милованчева он би победзел и робел би за интерес своих гласацохла, за Русиных, бо би

Русиных. Шваби тераз можу ше хваліц, же кулски срез скоро чисто швабски и же там мало Русиных ест, та с того свою пользу вицагню поготово кед ше укаже, же и у Коцуре они у векшини, бо да су не не бул би Шваб председник општини. Кеди дочекаме тот час, же кажди Русин будзе патриц своим русским оком, чи ше дочекаме того, же кажди Русин почувствує свою русску, славянску душу и пороби так як му и швечи, а не будзе шлепо слухац тих, котри го водза по драгох, котри чкодза його власним интересом. Обавац ше, же док Русин не препатри на свойо власни очи, док не потрафи праву славянску драгу, же касно будзе. Бо ше теди лем каяц годзен а то ше ошвечи и младшим поколеньом. Ми у славянскей держави, сами зме Славяне, нашо место вше при наших братохла, чи маме дзеліц добре чи зле. То ма буц наша націонална святина. Русин

ГОСЦ ЦИГАНІ!

Цо му знаме кед є так воспитани. Чого ше мудри человек клонї и ганьби, невоспитани ше с тим хвалї и пиши. Требал ше и потписати да го кажди зна. Нам досц и то бо винєс то у своїх омилєних „Руских Новиных“, познатих по своей ненависци и зашлепеносци, же виноша и циганства, гоч циганіц грих, так уча редакторе и писательохла векша часц и дзеци у школи. То лем зос словом робя а приклад даваю баш обратни, гоч знаю ше слова дзеци и их овечки фришко забуду а приклад буду шлідовац „Кирбай“. (отпуст) красни и весели бул, лем им ше не пачело же у школи служел п. о. Виславски службу за православних. Да жидзи того дня нам служели та би ше керестурски попове не узбукєли, не бегал би отец Будимски и дописник „Reggeli-Ujság“-у до Кули па кед не виробел ніч до Нового Саду цо канцеларіохла Банскей Управи, не було их ганьба исц аж гу самому банови и гледац да ше забрані, да ше обави Безкровная Жертва Богу — св. Служба на чисто восточном обряду без уношеня латинских новотаріохла. Як чуєме бєгали аж и до Бєограду, до Министарства цо нас чудує, бо претпоставяме, же у нашей держави є шлєбодне вироисповиданіє, та ше ані едней признатей вири не може забраніц Служба Божа. То гадна робота и недостойна слугох божих. Було и православне Богослужєніє и кельо швета там було то знаю керестурци а и госци котри видзєли, та нам мило же ше ошвечєли як циганя „Р. Новини“ и безочни писатєлє яки є и „госц“.

читаючи „Руски Новини“ як го баламуда. Ми ше не гніваме, лем наставце свою так крашнє започату роботу, а же вам народ помали отплаує зато сами сце виновати. Хто траци ма ше право и злосциц, але при тим не шме забуц на свою чесц и достоянство, котре пре нетактичносц з дня на дзень може опадац док ше на концу не страци. — У тим числу „Руских Новинок“ ше поново ростреса якиш недоучени и неславянски поп котри предруче и напада п. о. Виславского а он сам нема таки кваліфікації як цо би му требало; да цихо бул та би не кричала широм швета дзе ше „Р. Новини“ читаю а може буц и далей тупосц и ускосц його образованосци. Уж и присловка гвари же: „вше ше горши лепшому видрижньюе и огваря го бо зос тим себе сце подзвигнуц“. То мизерно, зос тим лем вецей и вецей пада. Цо ше тиче недоучених попох с тим ше можу похваліц греко-католицьки попове бо их медзи німа ест аж и вельо, знаме и за таких, котри мали лем основну школи и 6-мешачни курс за поуку та ше научели кус и шпивац. О тиме водце п. неславянски бригу а п. оца Виславского охабце ша он православни и не ваш. За свою, уж постара та сам и найменей нам православним треба недоучени неславянски.

ЗОС СОЮЗУ

КПСЮР отрима свойо главне собрание у Коцуре дня 16 юна на перши дзень Русадля, о 2. годзини у Штоку (просторіи Народней Одбрани). Поволую ше шицки одборніци Центрального Одбору, председателе Союзових секційох да шицки приду, окрем того каждая секція най пошле и своїх делегатов, котрим треба виставиц и пуномоц од страни секції, да у их мену можу робиц. На порятку будзе:

- 1) Комеморация Блаженоупокоеном Кралю-Мученику Александру I Уединителю.
- 2) Извештай Управного одбора о дотерашней роботи.
- 3) Извештай Надзорного одбора.
- 4) Пополньоване правилех.
- 5) Евентуаліи.

Модліме, да у цо векшим числу ше появице же би зме цо успішнейше могли робиц.

Зос братским поздравом

Др. Милутин Губан

ЗЕМЛЕДІЛЕЦ МУШИ ШИЦКО ЗНАЦ

Пише то старша шестра „Руски Новини“ у чл. 20. Тоту статю каждый земледілец сердечно привитує, лем чкода же у ней єдно не напомниме а думам же є од велькей важности, же то не шести палец. Дакле земледілец муши буц добри: агроном, торговец, архитекта, коваль, колесар, лікар, ветеринар и правник, учитель, добри газда-директор и т. д. а дзе цо треба буц перше чесносц и писменосц. По моім скромним земледілским розуму без писменосци человек лем може набавиц лем чесносц а гевто шицко друге цо горє спомнута лем зос писменосцу, але то ше прето не спомина бо лем так мож земледілка тримац у чарней цмини, лем так остане глупи та з нїм лехко махац, словом благовослови ници духом.

У тим истим числу ше росписал якишик Славянски зос свою статю „Нови батогашки историк“. Прекрасне мено нашол себе, лем незнам чи гу тому ма и широку душу и щире шерцо, яке є у каждого свидомого Славяна, або ше там криє даяки руски недонос и фарисей, скорей будзе то остатне, так го голем його писанє приказує. Брату „Славянски“, же насправди дишаш славянским духом, же ши тварди Русин вирни своей нації и вири и ми ше лехко порозумиме и зложиме гоч мне чуц за хлївом а тебе за мехким карсцельом. Одвитуй на мойо вопросы и прикаж ше, да це поближей упознам, да моя критика цо лепша будзе. Я кед пишем, вше думам як Русин, Славян, Югославян и Сокол то нераздойни штири пирка зос котрима ше пицко квицим, бо су нашо, власни. А зос яким ше ти пирйом квициш? Ясно ци повем зос цудзим, а зос тим сцеш заквициц и цали наш народ, кед пишеш хто нам импонира та ши описал цудзинцох, гоч ест досц славянских великанох котри импонираю свидомому Русинові. Пишеш же хто заблудзи у своей вири тот у св. Писму гледа оправдане, так и я думам. Я не гребем по св. Писму (то твоя работа) бо я любим свою греко-католицьку виру, але таку яка нам очувана од 370 роки зос своїм прекрасним Богослуженьом по восточним обряду. То я так од своих прадїдох, дїдох и родичох нашлїдзел, та не сцем ані меняц, то очувам и за свойо дзеци. Як видиш наша вира нема опасносци од нашей страни, котри ю чуваме, але скорей од вашей, бо ю з дня на дзень вше вецей латинизираце. Кому красше латинске не спераме му, най будзе католик, але нас на миру най охаби,

ми ше вишмиховац же я член коньгогійскей и свиньгогійскей задруги. Кажди розумни и мало, мало образовани человек ми призна, же ше справди на то можем лем пишиц, же сом член вецей задругох о кортих и пишем, бо у німа ше не розруцуєм, але робим, дакле стварам, а ти? Ти, випатра, же не ствараш ніч, але готове трошиш, розруцуєш, розриваш и губиш. Сербска една присловка гвари: „Паор храни и црва и мрава и онога што свршава права“. Як видзиш припадам тим цо карма. Зос поніжењем пишеш же я историк, не, брату, умирим це, я человек од плуга, лебо од стátku, зос хліва, вельо сом школи не скончел, лем тоту нашу на валале, але добре запаметал цо сом од старших научел од мадістра (учителя) и паноца и других: „гутор най кажди чує, але лем то цо шмеш наглас гуториц, то цо це не саблажнює, а цо не шмеш лепше прецихні и да не мушиш червеніц и вигваряц ше чул сом то од того и того“.

Випатра же ти с тих, котри кед скруци ані не почервенеє а за то ше ипак не шмеш потписац. Раз ши Славянски а други раз О.М. або сце двоє, трое и вецей таки цо ше свойого оцовского презвиска ганьбице, бо вам ваших преткох чуц по хліве а ви до школи закукли, маце на себе масни пански капуті та ше ганьбице за свойо порекло, так то кед старе не поштуєце а нове гледаце. Така ваша робота и зос исторію дзе не мож нове пренайсц уж ніч, шицко описане у кнішкох (читай Исторію од Велса!) та прето викруцуєце кажди на свой начин, хто як з вас зна и сцеце баламуциц Русиных. Я не историк, не знам так по пански и учено викруцовац але пишем то цо сом у истоїи начитал, з ней виписуєм факта, котри нас интересую, я о тих стварох не писал, лем сом ученого историка упуцел на поедини интересни моменти зос исторіи, най нам их опише, най да одвит на ніх. Не дал одвит на ніх, бо не служба його интересом, можебуц би му досц и начкодзели. Я кед указуєм на то поволуєм каждого най чита бо ше я не ганьбим за свойо я цо то роби зафарбени историк и йому слични націонални недоносци и фарисее.

Мне чуц за хлівом исто так як и 90 по сто ваших читательох бо и вони земледілци, опахайце и їх динара, бо и тоті динари чуц за хлівом, цо их вше питає а ношице их до своїх панских, пахнящих хижох. Мне хлів и гной пахне як найдракша мира, бо то мойо, то ми приноси на хлеб, а ховац буяка и вайчаки то не легка робота, муши ю человек на память знац и же ше лем раз змилі, та ма чкodu, котру не мож виправиц. А чи

ти можеш твою роботу на память робиц? Повем ци правду, не, бо цо пишеш на память пробуєш, та шкрабеш койцо. Писателю мили, цо ци шицко импонира цо не нашо поніжуєш зос своїм писаньом нашу грекотатолицку виру восточного обряду, бо опрез ней дриляш якушик латинску, котру ми людзе од плуга и хліва не розумиме а нападаш праве тих, котри ю браня. Наводзиш на яким твардим каменю основана наша вира же ю мойо видли не поколішу. Дзе ту здрави розум? Кед знаме же видли немаю ніяку роботу зос виру. Виру нашу не мушиме нігда чувац од тих цо им видли у рукох, але праве од тих цо им наша вира мали приход приноси, та гледаю себе лепшу латинску.

Пишеш, же я батогаш. Я, правда, млади та пилю робим як з видями, з плугом, мотику, косу, граблями и зос шицким зос чим роби кажди земледілец так и батог спада до моей струки. То ми шицко лем служи на чесц, котру ми ти не сцеш признац, але ше видрижнюєш и нас малих поніжуєш, а забуваш, мили Славянски, же ми мали, земледілци тоті цо карма шицких. Знай и то же гоч ме чуц за хлівом я зос тей фамелі, котри не довершен роботу неохабя. Наставим борбу, да укажем нашому народу хто су націонални недоноси, да их народ вец постави на место, котре заслужели. Пишеш, же денунцирам священство. То не правда, бо ше оно саме денунцира, я ше лем с правом бунім и жадам то цо ми шицки од плуга жадаме, да ше подчас шицких богослуженьох да нашому славянскому Владарови Й. В. Кральови Петрови II и Йцго Кральовским дому тото место яке пред войну и подчас войни даване владаром неславяном и славянским прогонителюм, сцеме и жадаме голем то гоч би було вельо вецей цо жадац. Док то не будзе и док то зос щирого шерца не будзе священство роби не лем против себе, але и против нас шицких Русиных. То не одобраве и против того ше буніц будземе вше.

Дай ми, брату Славянски, одвит у „Р. Новиных“.

1) Чи припадаш по оцу и мацери гу нашому великому славянскому роду? Я гей.

2) Чи чувствуєш по руски, кед нас тримаш за непевних Янкох а упуцуєш нас да будземе як други? Я знам браніц рускосц и од иншаких як ти и указуєм же ми не горши од гевтих. 3) Чи ти припадаш гу тим цо им люцке шицко красше, векше як нашо? Я свойо дзвигам, величам а при тим люцке поштуєм. 4) Чи и далей думаєш писац о непевних Янкох, бо ше трудзиш да их цо меней будзе? Я думаю непевносц побивац, на нашо указовац, нікого неназдзивац ані не поніжо-

вац. 5) Чи думаєш перед своєю св. грекокатол. віру класц латинску (за нас од плуга) нерозумліву, лебо ю думаєш чувац (же є наисце твоя) таку яку нам ю оцове охабили? Я думаю нашу св. грекокатолицьку віру восточного обряду чувац а латинашом кед не по волі най іду до латинських церков, бо нашо церкви справени за такі обряд и Богслужене як було до недавня. 6) Ростолкуй цо вира а цо нація, и котрей з них двох преци погибель? Я думаю, же нації, зато ю и бранім. 7) Розясні нам цо сокол при Славянох а цо югославянски и яку ма длужносц його член? 8) На концу напиш то як ше при поєдиних Славянох волаю священици по поєдиних народних назвох?

Одповедз ми на горні питання да ци видим душу. Можебуц же ши ані не фарисей, лем цензура це не пуци иншак писац. Од твоей отповедзи овиши дальше писане. Же ше найдземе на єдней драги то би прекрасне було, бо би од того шицким, котрих чуц за хлівом як и тих по мехким карсцелю, од пользи було, бо би и динар с хліва красше пахнул у ваших панских кишенках Же ше не зложиме пиш ти, писац будзем и я а народ ту най да свой суд. Радзиш ме, же сом не требал брац пирко до рукох, бо мойо писане чуц за хлівом, и гнойом, я ци доложим, же го чуц и за чесним знойом ліца мойого и то, же пирко и видли уско вязани єдні за других, требал би кажди селян так робити, вец би ше не натресали з ним гоч яки панталони а и теби не почкодзело да вежмеш дакеди попри пирку и видли, може буц би ти лепше розсудзовал о стварох. Твой суд о роботох у Миклошевцох преслаби, бо треба да знаш, ше гу нам приходза екскурзи зос Сербії, Босней, нашо Сримци а и з других крайох та би мог и ти присц, да упознаш нашу роботу, а ми тебе, може буц же себе даме и руки.

Цо ше тиче о случаю цара Лава VI, Звонимира, Свачича, Дъвици Орлеанской, Матіи Губца зос Стубици и т. д. по твоім то мервеніна а по моім не, я лем указал дзе треба гледац зраду.

Браца мойо, селяни, цо лем длужносци маце а права гледац вам не даю, бо вас чуц за гнойом. Славянски треба да зна, же селян волі мац пташка у рукох як голуба на стрехи, гоч би он сцел да наш земледілец шпива писню роботніка з Волги: Ей ухнем, да ухнем.

Дюра Сабадош мл.

Виправка. У остатнім числу була штампарска ошибка: було Матія Губен а

НОВОСТИ

Народна скупштина ше зипшла. Огворел ю зос прикладну бешеду найстарши посланик по рокох Вибрани верификаціони одбор, котри препатри шицка документа и на слідуємим собранію принеше извештай о тим котри зос посланикох потвердзени.

Югославянско-француске пріятельство достало и видни знак, котри нас будзе на то опоминац У Београду засадзени є тих дньох дуб на памят французского министра покойного г. Бартуа, котри погинул од руки нечловечного атентатора у Марселю, чія жертва бул и наш Блаженоупокоєни Краль Мученик Александар I Уединитель.

Чехословакія пожичела Советскей Росії 250.000 000 чехослов. коруни зос камату од 6 по сто на 5 роки. За тоти пенєжи Росія у Чехословакіи будзе куповац разни намирници.

Страдания невидимого селяна. У Пазови бул вашар, на котрим ше нашол земледілец Миша Филип зос двома циганами Радом Николичом и Душаном Јовановичом. Док шедзели у шатри и пили пиво циган Николич дал Јовановичови 1000 динари да промені дагдзе. Кед ше врацел зос 10 стодинарками Николич их препатрел и гуторел Јовановичови „Пале, пале, тоти два стодинарки зос моеї фабрики“. Миша Филип ше не мог начудовац, же так добре справени та не мож познац, же су не прави. Оли двома му виприповедали, же Николич зна барз вешто стовки правиц а же ше тєраз немаю досц пенєжи за матеріял. Поеднали ше и Филип им дал 5200 динари с тим же пейц раз тельо фалешни добре справени пенєжи достане. Цигане ше дораз подзелели. Николич вжал 4000 динари а Јованович 1200 а селянови гварели же иду до Нового Саду купиц потребни матеріял. Бидни Миша Филип их чекал, але их ше не дочекал и кед му досадзело пріявел то полициі. Полиція влапела и заварла тих двох „спеціялистох за вирабяне фалешних пенєжох“, а и Миша Филип не досц же за свою глупосц страцел тельо пенєжи будзе пред судом одвитовац прето бо мал намирєніє кламац державу и своїх ближніх. Кед би глупосц болела вельо би их було котри би ше на шицки уста дарли.

Єдна немецка фирма отворела у Руми дучан за куповане вайца. Ту ше вайца конзервирало и посилаю до Немецкей. До тижня не треба платиц ан 100 000

У Коцуре умар чесна старина п. Діонізій Гайнал, чловек твардого карактера, тварди Русин и вельки Славян. Гоч длуго роки бул уніяцки гробар, кед го ховали уніятски дзвона ше не озвали, бо под свою старосц ше врацел до своєї прадідовскей вири у котрей сцел гоч остатні даскельо роки препровадзиц, бо як латинаш не сцел умрець. Пожил 84 роки.

Вѣчная ему память.

Пейздешат турски фамелін 200 души попредали своіо хижи и жем коло Скопля и отселели ше до Турскей.

Абисинско-италіянска заощре-носц рошне и випатра, же скоро дойдзе до войны. На граніци ше уж и побили. Погинуло 30 таліянских и 10 абисинских воинов. Италіянска штампа прави атмосферу за войну и напада Абисинію, же є неспособна тримац шора на своих граніцох. Италія мобилизовала еще 2000 подофицирох и морнарох, котри буду послати до Африки.

Китайски гусаре (морски разбойніци) нападли єдну терховну галію и сцели ю покраднуц. „Сикед“ корабль англицкей морнарици нападнул гусарох, котри сцекали. Кед пришли на китайску жем Англичане их престали гоніц а китайски власци віввели, же су поланани и позаверани.

У индійским варошу Серапуру пришло до бою медзи поліцію и тамошнім муслиманским жительством. Власци пренашли же стара джамія (муслиманска богомоля) трошна и же ше може у каждой хвилі зваліц и позабивац вирнікох подчас молитви; зато ше приступело гу розбераню тей старей будови. Народ ше позберал и не сцел то ніяк доущиц. Дошло до битки. Штреляло ше з обидвох бокох. Ранени 46 особи а 50 их позаверано.

Крава виведзена пред суд у Кавказу. Єден селян приведол краву до суду и тужел ю же му мало млека дава. Суд уместо да одбил селяна приступел судзеню. Одредзени и адвокат котри бранел краву и котри убедзел селяна же он сам виновати же му крава дава мало млека, бо ю не кармел як треба.

Забила го власна пушка. Божо Грозданич из села Боря (Црна Гора) врацал ше з лова. Кед себе обешел пушку о шію, пушка штрелела и рознесла му цали брux.

Забити є монголски княз Сампишука, котри путовал до Манджуріи и сцел помоцу Японцох зединіц Монголію зос Манджурію.

Симон Онко:

Цудзинки

Модлім це, любезна цудзинко,
Не руцай на мене чарни очи,
Жи би ше любов неодолима
У моім шерцу не пребудзела.
У нїм уж ношим любов верну
Котра є вше и вшадзи зо мну;
Здавна, з вирносцу неизмерну
Любим наш словенски род.
Красна цудзинко, як будзеш ти чувствовац
Тоту праву вирносц зо мну,
Поведз, як ти будзеш любиц
Народ мой неизмерно зо мну?

Преложел Н-А

ЗАДРУГАРСТВО

(Продлужене)

Тедишні жупанійски референт, кед видзел же людзе маю волю и любов гу задругарству, решел ше да у сточарским задругарству вежне циль т. є. робота така да будзе як у Данскей або у Немецкей а не як у Хорватскей. У Хорватскей мерковали лем на вагу т. є. да статок будзе цо чесши и красши па гоч мал и меней млека (пушцали целе цицац аж два крави, лем да будзе чесше). У Данскей и Немецкей не досц да статок лем на очи будзе красни, але да будзе и чешки и вельо млека да дава.

Зос тим цильом и основана у Миклушевцох Сточарска задруга под председательством Михайлом Сабадошом Хиковим а тайником Николом Сабадошом, котри не бивал у месце та го вец заменел Хома Дюра. Сточарска задруга основана 1926 року зос 38 кравами а вжала себе за задачу да хова целічки и буячки за расплод и да поправя домашні статок хтори бул крижани семинталац и буша. На тим крижаним статку основана задруга лем ше крави мушели подложиц два раз у мешацу контроли при доєню. Сримска жупанія посилала каждого 1 и 15 у мешацу г. Ладислава Таліянія, чиновника, котри обавял контролу млека при доєню и препатрал масц у млеку зос помоцу людзох т. є. повереникох хтори були члени задруги. (Така задруга була перша до теди у нашей держави, дакле є найстарша контролна задруга). Зос найдзеним млеком чиновник помножел дні у мешацу и видзел кельо каждая крава дала млека мешачно; а вец и рочно. На концу рока була справена статистика кельо каждая крава дала млека за 365 дні а почим ше препатрало и на масц кельо у тим млеку масци було. Чешко було за други дойсец до

доброго буяка за припущане на задружни крави. У тим ю помогла сримска жупанія котра даровала задруги буяка купеного у марвогойскей удруги Гоча Подровина.

Крави Вуковарскей ратарскей задруги преведзени були до кнішкох новооснованей Миклушевскей сточарскей задруги. Задругаре свидоми своєї роботи ше ей усердно и прилапели, так же уш ше видзело рок после успих на задружней роботи.

1927 року була под контролу 51 крава, хтори дали 96.981 литру млека, так же виходзи на каждую 1900 литри. Приховку було 21 фалат, предано 5 буячки за расплод за 26000 дин.

1928 року були под контролу 53 крави, котри дали 109.457 литри млека, каждая з них 2065 лит. рочно. 23 крави давали прејг 2000 литри, 1 прејг 3000 лит. а 29 прејг 1000 литри. Приховку було 30 а предано 16 буячки за расплод за 108000.

1929 року було под контролу 47 крави, хтори дали 103.440 лит. млека, на каждую виходзи 2200 лит. С того 28 крави прејга 2000 лит., 4 прејг 3000 а 15 прејг 1000 л. рочно. Приховку було 28 а предано 26 буячки за 155.100 дин.

1930 року 77 крави под контролу зос 156.696 и пол литри млека, на каждую виходзи 2.035 лит. рочно. 35 крави давало прејг 2000 лит., 7 прејг 3000 лит., 1 прејг 4000 л. а 34 прејг 1000 лит. рочно. Приховку було 35, предано 23 буячки за приплод за 145.100 дин. и 1 фалат месарови за 3000 дин.

1931 було под контролу 96 крави зос 242957 лит. млека, с того просечно на каждую з них 2530 лит. рочно. 64 крави давали прејг 2000 литри, 19 прејг 3000 лит. а 3 прејг 4000 лит. млека. Приховку було 39, предано 12 буячки за приплод за 57000 а 10 месарови за 18000 дин.

Кед 1930 року держава подзелена на бановини, ми припадли Дринскей Бановини, а ту зме добре походзели бо зме були перши и зос задружну роботу и зос статком, але пришли и за задругу чешки часи дзе мал указац каждый задругар, хтори свидоми своєї задружней роботи а требало и витримац. 1931 року зме додзелени до Савскей бановини, дзе ше уж 30 роки хова статок на задружней основи а бановина не мала осигураня бюджет за набавку приплодних буячкох, мало их бановина откупела так же зме их досц мушели месаром предавац по слабеј цени. Задругари прето почали мало по мало попуцтовац у задругарскей роботи. Не сцели давад под контролу млеко, не ховали статок за приплод так же 1932 року застала работа.

5 крави и 1 буяк за 23000 дин. до польопривредней школи у Лесковцу Вардарска Бановина и до валеvского срезу 2 буяки и 4 яловки за 14000 дин. Почим даскельо пилних задругарох увидзели чкоду тей лабавей роботи виступели зос задруги у 1933 року основали нову задругу зос назву Сточарска задруга за узгой и уновчиване сименталске са О. Ј. у Миклошевцима, хтора ше зачленела до Савезу свиньогойских задругох у Загребу.

(Далей будзе)

Дюра Сябадош мл., задругар

ШПИВАК НА ВАЛАЛЕ

На цо ми є сухе злато,
Кед ме цали валал рані,
Буделар ми давно празни,
И кишенки ми подрани!

На шапки ми вельо дзирки,
А рекла ми уж подрана,
Але то мне крашне стоі,
Ніхто то мене, не доганя.

Бо су славни мойо твори,
Шицки людзе, добре знаю,
Шпивак сом я першей класи,
Нет ми пара у валалу.

Чи є свадзба, чи вешеле
Вшадзи лем ме запитую,
Бо одомне нови писні,
На вешелю их учую!

Лем кед видзим я предомну,
Добре вино, ах! у скленки,
Леца писні, не знам и сам,
Стих за стихом як с кишенки.

Я сом шпивак у валале,
И нікого не сануем
Виноватих шицких людзох,
Крашне, шором ошпивуем.

Зато зомну, каждый добри,
Од шицких сом поштовани,
Хто би ме лем раз увредзел,
Крашне би бул ошпивани.

Кед гу женом я лем пойдзем,
Шицким им ше дораз пачим,
Цо им шерцо не зна повесц,
Писня моя им толмачи.

У младосци своєї любов,
Цо ю крашне уживала,
Писня моя у шерцу их,
Исти пламень им запалі.

Кед зашпивам писні нови,
О любви о младосци,
Мили им є дораз живот,
Полни щесца и радосци.

Зато су ми славни твори,
Шицки людзе то признаю,
Озла за мене ше помодля.

ПОЧАТКИ ХРИСТІЯНСТВА У КІЄВЕ ДО СВ. ВЛАДИМІРА

**Даскельо слова людзем добрей волі
о нашій „прадїдовскій“ віри**

(Окончанє)

Дакле и сам преосвящени признава, же тот владика *Либутин*, котрого послал папа и Огон ніч не зробел на ширеню християнства у Кіевскій Русі, бо дораз умар. А ми знаме добре, бо маме докази, же за то време епископи, котри були послати од цариградских патріярхох робели и ширели християнство зос шицкими силами. А то не досц же владика *Либутин* лем пошол до Кіевскій Русі, кед ніч не зробел. Уосталом чудно випатра, же би св. *Олга*, котра пріяла св. православіе у Цариграду, як и сам преосвящени твердзи, могла пріяц єдного владика котри ше и по вири и по обряду розликовал од восточного православного християнства, котре пріяла св. *Олга* и котре ше у тих часох на велько ширело у нашій Кіевскій Русі.

5) Преосвящени далей пише, же кед тот владика *Либутин* умар, вец *Отон*, франачки король пошвещел и послал другого владика по мену *Адалберта*, котри „пришол до Кіева 961 року або на початку 962“. Потац преосвящени шицко крашнє и добре пише. Але на вельке нещесце преосвящени вихабел ту цошка барз важне и нам заш яснє прецо. Владика нам не написал о тим же цо було зос тим владиком *Адалбертом*, котрого послал цар *Отон* и папа да шири християнство у нашій Кіевскій Русі? Медзи тим ми маме докази и о тим прето на тим месце *bona fide* (з добру волю) пополніме писанє преосвященого владика. Да видзїме, цо зос тим владиком *Адалбертом* було:

О тим исторійским случаю пише немецки літописец *Ламберт Ашофернбургски* (XI ви.) так: „*Venerunt legati Russiae gentis ad Regem Ottonem, deprecantes ut aliquem suorum Episcoporum transmitteret, qui ostenderet eis viam veritatis, qui consensit deprecationi eorum, mittens Adalbertum Episcopum, fide Catholicum, qui etiam vix cvasit manus eorum*“. Кед би преосвящени тоти латински слова превед на нашу бешеду вец би тот документ так глашел: „*Пришли висланци русского народа гу королю Отону, модляци го да пошле єдного од своих епископов, котри би им указал пунт истини. Вон (т. є. Отон) вислухал их просьбу, послал епископа Адалберта, по віри католика, але вон (т. є. епископ Адал-*

берт) ледво сцекол зос их руках (т. є. зос руках Русинох!)).

И зос того документа дакле видзїме же ані епископ *Адалберт* не могол ані почац шириц католицизм у нашій Кіевскій Русі, бо го народ прегнал так, же ледво сцекол од народа. Дакле як епископ *Либутин*, котри дораз умар так и епископ *Адалберт*, котрого русски народ вигнал ніч не зробели у ширеню католицизма у Кіевскій Русі, док на-претив епископи и свяштеници, котри були послани зос Цариграду (як од патріярха *Фотія*, так и од патріярха *Игнатія*) ширели зос шицкими силами греческе православне християнство у нашій Кіевскій Русі.

По тим ше видзи, же поставка преосвященого владика же русски народ мог пріяц віру зос Риму до св. *Владиміра*, зошицким одпада бо ані епископ *Либутин* ані *Адалберт* ніч не зробел, бо єден дораз умар а други сцекол. И ту ше ясно видзи, же Русини не сцели чуц о католицизмі, бо би иншак не вигнали епископа *Адалберта*. Тельо пишеме ради истини а далєй будземе писац чим ше потреба за то укажє.

Повторюєм єще раз, же ми од преосвященого очековали праву истину, але як видзице, мили читателє, ми ше и скламали у нашим очекованю! *Fiat infamia, pereat mundus!* (Най будзе на верху правда, та го чини швет препаднє!). Сцекац од правди, то гєльо, як сцекац од свойого власного цїнуї

П. Р.

ЙОМУ

— на мацериньски дзєнь —

Чи ти любиш Матер свою,
Чадо мойо премилєне?
Чи ци шерцо очисченє?
Годно ши Єй дац покою?
Чи Єй днї и далєй буду
Горки, чежки, незношлїві?
Од меня руки чешлїві
Ту єй руку, полную броду?
Ту на жеми єй, широти,
Чи може буц вше так будзе?
Чи вше буду з пальцом людзе
Уверац на недоброти?
Чада єй так нещесного?
Чи да Матер кажди руша
За Єй труди? пре це — джобє?
Чи мира Єй спозна душа?
Чи Вона щесца жадного
Найдзе лем у цємним гробє?...

Н — А